MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta ta' l-4 ta' Awwissu, 2005

Appell Kriminali Numru. 170/2005

Il-Pulizija
(Spt. N. Ciappara)
Vs

Maria Elena Cumbo

Il-Qorti;

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellanti quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli :
1) fid-19 ta' Settembru, 1999 fil-Bahrija w bnadi ohra f'Malta f'hinijiet differenti kellha fil-pussess taghha medicina restretta w psikotropika (Ecstasy) meta ma kienitx awtorizzat kif imiss bi ksur tar-regolament 5(1) tal-Avviz Legali 22 tal-1985 kif sussegwentement emendat u 40(A) u 120A u t-tielet skeda tal-Ordinanza dwar il-Professjoni Medika w l-Professjonijiet li

ghandhom x'jaqsmu maghha Kap. 31 tal-Ligijiet ta' Malta u l-Artikolu 16 tal-Att V tal-1985 kif emendat.
2) Fid-19 ta' Settembru, 1999 u fil-granet ta' qabel din id-data kellha fil-pussess taghha ir-raza mehuda mill-pjanta cannabis jew xi preparazzjonijiet li jkollhom bhala bazi din ir-raza u dan bi ksur tal-artikolu 8(a) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tas-17 ta' Mejju, 2005, li biha, wara li rat l-Artikoli 40(A), 120(A)(1)(a), it-Tielet Skeda tal-Kap. 31, l-Artikolu 16 tal-Att V tal-1985 kif emendat u r-regolament 5(1) tal-Avviz Legali 22 tal-1985, ma sabitx lill-imputata hati tal-ewwel imputazzjoni w illiberata minnha, w wara li rat l-Artikolu 8(a), 22(1)(a), 22(2)(b)(ii) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta sabet lill-imputata hatja tat-tieni imputazzjoni w ikkundannatha thallas multa ta' mitejn lira Maltija (LM200) kif ukoll thallas nofs l-ispejjez tal-esperti jigifieri LM22.19c.
Il-Qorti ordnat d-distruzzjoni tad-droga taht il-harsien tar-Registratur tal-Qorti.

Rat ir-rikors tal-appellanti minnha pprezentat fis-27 ta' Mejju, 2005 li bih talbet lil din il-Qorti joghgobha tvarja s-sentenza appellata fis-sens li tikkonfermaha in kwantu din illiberat lill-appellanti mill-ewwel akkuza, u tirrevokaha in kwantu din sabet lill-appellanti hatja tat-tieni akkuza w ikkundannatha ghal LM200 multa w ikkundannatha thallas LM22.19 ghall-ispejjez tal-espert.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat illi l-aggravji tal-appellanti fil-qosor huma s-segwenti w cioe' :- 1. li t-tieni akkuza li taghha nstabet hatja l-appellanti nharget b' mod vag u la tirriferi ghal zmien, la ghal hin u lanqas ghal lok u ghalhekk l-appellanti giet pregudikata fid-difiza taghha. Ghalhekk l-akkuza hija proceduralment nulla u per kosegwenza s-sejba ta' htija ghandha tigi revokata. 2. li l-appellanti qatt ma setghet tintrabat bi htija a bazi ta' prezunzjoni w opinjoni ta' xhud. Li ghalkemm hi tghid li jista' jkun li rmiet sigarrett normali, l-*joint* li sabu l-

pulizija hemmhekk f' post fejn tant kien hemm nies ftit qabel ma jaghmilx provi li dak il-*joint* kien is-sigarrett li kien ghadha kif irmiet hi, ladarba ma sarx paragun tad-DNA jew fingerprint. Anki l-fatt li l-joint kien ghadu mixghul ma jeskludix li dan seta' ntrema minn xi hadd minn dawk li kien hemm fuq il-post. 3. li il-piena nflitta hija wahda iebsa w timmerita li titnaqqas.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellanti esebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti;

Semghet it-trattazzjoni;

Rat l-ordni taghha biex il-kawza tigi rikjamata ghas-seduta tal-lum ghas-sentenza;

Ikkonsidrat ;

Illi dwar l-ewwel aggravju, it-tieni imputazzjoni dedotta kontra l-appellanti hija redatta kif gej :-

"Fid-19 ta' Settembru, 1999 u fil-granet ta' qabel din id-data kellha fil-pussess taghha r-raza mehuda mill-pjanta cannabis jew xi preparazzjonijiet li jkollhom bhala bazi din ir-raza u dana bi ksur tal-artikolu 8 (a) tal-Kap.101 tal-Ligijiet ta' Malta."

Illi huwa minnu li f' din l-akkuza la hemm riferenza ghall-post u lanqas ghall-hin. Jidher pero' li din l-eccezzjoni qed titqajjem biss f' dan l-istadju w li ma giet sollevata f' ebda stadju waqt il-proceduri li saru quddiem l-Ewwel Qorti. Meta bdiet il-kawza b' citazzjoni quddiem il-Qorti tal-Magistrati, l-Prosekuzzjoni esebiet l-ordni tal-Avukat Generali mahrug bis-sahha tas-sub-artikolu (2) tal-Artikolu 22 tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi (Kap.101) biex l-appellanti titressaq quddiem dik il-Qorti bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali (Fol. 5). Saru ghadd ta' seduti li fihom xehdu diversi xhieda w anki l-appellanti minn jeddha izda dil-kwistjoni tan-nullita' tac-citazzjoni jew ta' xi zvantagg jew irregolarita' procedurali qatt ma giet sollevata.

Illi l-artikolu 360 (1) tal-Kodici Kriminali jiddisponi li meta ma jkunx hemm ragunijiet bizzejjed skond il-ligi ghall-arrest ta' persuna imputata ta' reat, il-Pulizija Esekuttiva ghandha, b' ordni bil-miktub, tharrek lil dik il-persuna biex tidher quddiem il-Qorti tal-Magistrati. Is-subartikolu (2) umbaghad jiddisponi li :-

"Ic-citazzjoni ghandha ssemmi car il-persuna mharrka, u ghandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti ta' l-akkuza, bil-partikolaritajiet ta' zmien u ta' lok li jkunu jinhtiegu jew li jkunu setghu jinghataw …"

Illi kif dejjem gie ritenut minn din il-Qorti fejn gew konsidrati aggravji simili, l-importanti hu li bl-uzu tad-dicitura msemmija fic-citazzjoni jkun bizzejjed biex l-appellant ikun jaf ta' x'hiex ezatt kien qed jigi akkuzat fil-kawza (ara Appelli Kriminali : "Il-Pulizija vs. Martin Brincat**" [30.4.2003]** "Il-Pulizija vs. Leone Agius" **[23.6.2005] u ohrajn)**

Issa f' dan il-kaz ic-citazzjoni tat-indikazzjoni tal-persuna mharrka, tal-fatti ta' l-akkuza u taz-zmien u l-unika haga li ma semmietx kien il-lok. Pero' l-appellanti tant kienet taf ta' x'hiex kienet qed tigi akkuzata li mhux biss qatt ma ssolevat din il-kwistjoni quddiem l-Ewwel Qorti imma sahansitra xehdet fid-dettall biex tirribatti l-provi tal-prosekuzzjoni dwar l-incident li gara fid-19 ta' Settembru, 1999 (id-data li proprju tissemma fic-citazzjoni ghall-fini tat-tieni imputazzjoni) gewwa l-Bahrija, meta l-Pulizija allegaw li rawha tarmi *"joint"* li gie elevat meta dan kien ghadu mixghul u li gie esebit bhala dok. 04 ABE 01 u li mill-analisi sussegwenti, nstab li fih instabu tracci tas-sustanza Tetrahydrocannabinol (THC), sustanza li tigi mill-pjanta tal-cannabis u li hija kontrollata bil-ligi (Kap.101).

Illi ghalhekk ma jirrizultax li l-appellanti sofriet xi pregudizzju fid-difiza taghha kif qed tallega issa fir-rikors tal-appell. Kien jidher car mid-depozizzjonijiet tax-xhieda tal-prosekuzzjoni li din l-akkuza kienet

tirriferi ghad-data indikata fic-citazzjoni u cioe' id-19 ta' Settembru, 1999 u ghall-incident fejn hi giet osservata titfa' xi haga f' post, proprju fejn il-Pulizija sabet sigarrett ghadu jgemmed u li gie minnufieh elevat. Meta hi giet biex tixhed hadet l-opportunita' biex tirribatti din l-allegazzjoni li das-sigarrett elevat kienet irmietu hi. Ghalhekk dan l-aggravju jidher infondat .

Illi dwar it-tieni aggravju, dan jolqot l-apprezzament tal-fatti maghmul mill-Ewwel Qorti. Issa hu principju ormaj stabilit fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti (kemm fil-kaz ta' appelli minn sentenzi tal-Qorti tal-Magistrati kif ukoll fil-kaz ta' appelli minn verdetti w sentenzi tal-Qorti Kriminali) li din il-Qorti ma tiddisturbax l-apprezzament dwar il-provi maghmul mill-Ewwel Qorti jekk tasal ghall-konkluzzjoni li dik il-Qorti setghet ragonevolment u legalment tasal ghall-konkluzzjoni li waslet ghaliha. Fi kliem iehor, din il-Qorti ma tirrimpjazzax id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi ezercitata mill-Ewwel Qorti, izda taghmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk dik l-Ewwel Qorti kienetx ragjonevoli fil-konkluzzjoni taghha . Jekk izda din il-Qorti tasal ghall-konkluzzjoni li l-Ewwel Qorti fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setghetx ragjonevolment tasal ghall-konkluzzjoni li waslet ghaliha , allura din tkun raguni valida , jekk mhux addirittura mpellenti , sabiex din il-Qorti tiddisturba dik id-diskrezzjoni w konkluzzjoni (ara f'dan is-sens "inter alia" l-Appell Kriminali : "Il-Pulizija vs. Raymond Psaila et**." [12.5.94;** "Ir-Republika ta' Malta vs. George Azzopardi " **[14.2.1989]; "I**l-Pulizija vs. Carmel sive Chalmer Pace" **[31.5.1991] ;** "Il-Pulizija vs. Anthony Zammit" **[31.5.1991] u ohrajn .)**

Illi appropozitu , din il-Qorti tirriferi ghal dak li nghad minn LORD CHIEF JUSTICE WIDGERY fil-kawza "R. v. Cooper**" ([1969] 1 QB 276) (in konnessjoni mal-artikolu tal-ligi Ingliza s. 2 (1) (a) tal-Criminal Appeal Act, 1968) :-**

"assuming that there was no specific error in the conduct of the trial , an appeal court will be very reluctant to interfere with the jury's verdict (in this case with the conclusions of the learned Magistrate) , because the jury will have had the advantage of seeing and hearing the witnesses , whereas the appeal court normally determines the appeal on the basis of papers alone . However, should the overall feel of the case – including the apparent weakness of the prosecution evidence as revealed from the transcript of the proceedings – leave the court with a lurking doubt as to whether an injustice may have been done, then , very exceptionally, a conviction will be quashed." **(Ara wkoll BLACKSTONE'S CRIMINAL PRACTICE (1991) , p. 1392)**

Illi fl-appell kriminali fil-kawza fl-ismijiet : "Ir-Repubblika ta' Malta vs. Ivan Gatt**", deciza fl-1 ta' Dicembru, 1994 inghad illi :-**

"Fi kliem iehor , l-ezercizzju ta' din il-Qorti fil-kaz prezenti u f'kull kaz iehor fejn l-appell ikun bazat fuq apprezzament tal-provi , huwa li tezamina l-provi dedotti f' dan il-kaz , tara jekk , anki jekk kien hemm versjonijiet kontradittorji – kif normalment ikun hemm – xi wahda minnhom setghetx liberament u serenament tigi emmnuta minghajr ma jigi vjolat il-principju li d-dubju ghandu jmur favur l-akkuzat , u jekk tali versjoni setghet tigi emmnuta w evidentement giet emmnuta mill-gurati , il-funzjoni , anzi d-dover ta' din il-Qorti huwa li tirrispetta dik id-diskrezzjoni u dak l-apprezzament . Biex din il-Qorti , kif del resto gieli ghamlet – tiddisturba l-gudizzju tal-gurati , trid tkun konvinta li l-istess ma setghux , taht ebda cirkostanza ragjonevoli , jaghtu affidament lill-versjoni minnhom emmnuta."

Illi din il-Qorti ghamlet ezami approfondit tal-provi biex tara jekk l-Ewwel Qorti setghetx legalment u ragjonevolment tasal ghall-konkluzzjoni ta' htija dwar it-tieni imputazzjoni dedotta kontra l-appellanti.

Illi l-provi kontra l-appellanti huma prova diretta gejja mix-xhud PC 1315 Jeffrey Abela li xehed (fol. 24 et

seq.) li waqt li kien qed ikellem lil David Mallia, l-boyfriend tal-appellanti, hi resqet lejn cint u raha taghmel mossa b' idejha , (deskritta quddiem l-Ewwel Qorti bhala "jien rajtha ghamlet idha hekk) u hu kien mar mill-ewwel u sab qiesu sigarrett li kien abjad kollu w gabru. Das-sigarrett kien ghadu frisk, ghadu kif kien mitfi ghax anki l-gamar tieghu, jekk "taghmillu hekk" kien ghadu jgemmed. Das-sigarrett kien xi haga ricenti u mir-riha tieghu ix-xhud kien issusspetta li kien *"joint*". Minn fejn gabar das-sigarrett haxix u flixken kien hemm u xejn izjed.

Hemm umbaghad ir-relazzjoni tal-ispizjar Mario Mifsud li giet prezentata fis-seduta tat-22 t' April, 2004, kif jidher mill-verbal a fol. 30 (li pero' tinsab esebita fil-process ta' David Mallia li jidher li kien qed jinstema' kontestwalment ma dak tal-appellanti) . L-Ispizjar Mifsud irrelata li fuq das-sigarrett instabu tracci ta' tas-sustanza Tetrahydrocannabinol (THC), sustanza li tigi mill-pjanta tal-cannabis u li hija kontrollata bil-ligi taht it-Taqsima III , sezzjoni 8 tal-Kap.101.

Illi meta giet interrogata mill-Ispettur Norbert Ciappara (fol.10 sa 12) l-appellanti, mistoqsija specifikatament : "*Inti illum il-pulizija rawk tarmi bicca loqma ta' sigarrett tal-brim suspettat joint tal-cannabis ghandek xi tghid fuq dan il-fatt?"* wiegbet : *"le xejn."* u mistoqsija *"Jigifieri tikkonferma li kont qed tuza il-Cannabis meta gew il-Pulizija?"*, wiegbet: *"Ma nistax nikkonferma la ghidtlek le xejn , u."*

Aktar 'l isfel fl-istqarrija taghha meta giet mistoqsija "*Waqt il-party int uzajt cannabis jew ecstasy?"* , irrispondiet : "*Le ma uzajt xejn*" u mistoqsija "*Lesta li taghmel test sabiex jigi stabilit dan il-fatt?"* wiegbet *"Ghalissa le."*

Fid-depozizzjoni taghha quddiem l-Ewwel Qorti, mistoqsija mid-difensur taghha jekk tiftakarx l-incident ta' dan is-sigarrett, li fuqu ddepona PC 1315 Abela , l-appellanti bdiet biex tixhed :-

***"jien fil-prezenza tal-pulizija, xejn ma kont qed inpejjep, x' hin gew huma bdew jitkellmu maghna etc. pero' jien ma kelli xejn f' idejja dak il-hin. "* Mistoqsija jekk hi tpejjipx u jekk dak in-nhar xi hin pejjpitx, qalet li tpejjep sigarretti normali Rothmans homor u li dak in-nhar kienet pejjpet. Ziedet tghid : *"jien li nista niftakar hi u niezla l-karozza tal-mobile kont qed impejjep sigarrett u spiccali dak il-hin u armejtu*." Mistoqsija fejn , wiegbet "Hdejja."**

In kontro-ezami qalet li hi fil-prezenza tal-Pulizija ma irmiet xejn. Mistoqsija ghaliex il-Pulizija kien qed jghid li ra titlaq xi haga wara c-cint, wiegbet "*Ma nafx hux."*

Illi fuq dawn il-provi, l-Ewwel Qorti kkonkludiet li kienet pruvata t-tieni imputazzjoni dwar pussess tal-cannabis ghaliex irriteniet li kien hemm rabta bejn l-esebit 04 ABE 01 u l-appellanti.

Illi din il-Qorti wara li ezaminat mill-gdid il-provi traskritti ma tara li hemm ebda raguni impellenti biex tiddisturba l-apprezzament ta' fatt maghmul mill-Ewwel Qorti. Mix-xhieda ta' PC Abela li din il-Qorti tara li hija attendibbli, jirrizulta li l-appellanti fil-fatt irmiet xi haga hdejn ic-cint u li hu kien pront mar u sab sigarrett ghadu jgemmed. Dak il-hin hi biss kien hemm fejn intrema das-sigarrett u hu kkonkluda legittimament li dan kien il-haga li ra tarmi l-appellanti. Din mhux opinjoni jew prezunzjoni kif tikkontendi l-appellanti imma kostatazzjoni ta' fatti. L-appellanti fil-fatt tikkoncedi li kienet irmiet sigarrett normali li kien ghadu kif spicca. Pero' fuq l-uniku sigarrett li nstab f' dak il-post u li gie elevat minnufieh mill-Pulizija, nstabu t-tracci tat-THC mill-Ispizjar Mifsud.

Fuq dawn il-fatti l-Ewwel Qorti setghet legalment u ragjonevolment tasal ghall-konkluzzjoni li waslet ghaliha fil-kaz tat-tieni imputazzjoni w ghalhekk id-diskrezzjoni taghha fuq l-apprezzament tal-fatti m' ghandhiex tigi disturbata. Ghalhekk it-tieni aggravju dwar il-mertu qed jigi ukoll respint.

Illi it-tielet u l-ahhar aggravju dwar il-piena hu manifestament infondat ghaliex l-Ewwel Qorti, meta kellha l-ghazla li, skond l-artikolu 22 (2) (b) (ii) tal-Kap.101, jew tikkunndanna lill-appellanti ghall-piena ta’ prigunerija ta’ mhux inqas minn tlitt xhur u mhux izjed minn tnax il-xahar, jew ghall-piena tal-multa ta’ mhux inqas minn LM200 u mhux izjed minn LM1000 jew addirittura ghall-piena ta’ prigunerija w tal-multa flimkien, ghazlet proprju l-aktar alternattiva vantagguza ghall-appellanti billi applikat biss il-piena tal-multa u dan fil-minimu taghha**. Umbaghad is-sottomissjoni li ghamlet l-appellanti dwar il-mod kif jigu trattati imputati li jaghmlu ammissjoni bikrija w ohrajn li jikkontestaw, apparti li hija manifestamnent irrilevanti f’ dan il-kaz ghax l-ewwel Qorti b’ ebda mod ma semmiet dan il-fattur, hija ukoll infondata meta wiehed iqis li l-Ewwel Qorti erogat l-inqas piena legalment possibbli. Ghalhekk li l-appellanti tghid li din il-piena hija eccessiva jirrazenta l-appell fieragh.**

Ghal dawn il-motivi l-appell qed jigi michud u s-sentenza appellata konfermata.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------